

Udenrigsministeriet. København, den 18. januar 2011.

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2011 afgives tilsagn på 15,0 mio. kr. i støtte til Regionalt landbrugsprogram i Mellemøsten.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2011 opførte bevilling på 398,0 mio. kr. til § 06.32.08 Øvrige bistand.

b. *Baggrund*

Det regionale landbrugsprogram omfatter Egypten, Jordan, Det Palæstinensiske Selvstyre og Israel. Egypten, Jordan og de palæstinensiske områder er af Verdensbanken betegnet som mellemindkomstlande. Israel, der er medlem af OECD, modtager ikke bistand i programmet, men bidrager selv med midler og ekspertise.

2008	PA	Egypten	Jordan
BNI pr. indb. (USD)	1.290	1.800	3.310
Befolkning (mio.)	4,0	78,9	6,2

I Egypten, Jordan og Israel anses landbrugssektoren for en væsentlig bidragsyder til fødevarerikkerhed og beskæftigelse. Særligt spiller landbrugssektoren en væsentlig rolle for de fattige.

I hele regionen udgør begrænsede vandressourcer og nedbør en alvorlig hindring for udviklingen af landbruget. I modsætning til Egypten, hvor næsten al landbrugsjord er underlagt kunstvanding, må Jordan og Det Palæstinensiske Selvstyre forlade sig på den vanding, man får fra den begrænsede nedbør. I Israel dyrkes knap halvdelen af landbrugsjorden på grundlag af kunstvanding. Landbrugsproduktionen anslås at stå for mere end 75 pct. af vandforbruget i regionen. Den hurtige befolkningstilvækst i de tre arabiske lande vil på sigt øge problemerne med vandmangel.

Samarbejdet under det regionale landbrugsprogram er enestående for regionen, fordi det som eneste regionalt dækkende samarbejde inkluderer Israel og er blevet gennemført uden politisk motiverede afbrydelser fra arabiske partnere. Landbrugsprogrammet har eksisteret med dansk støtte siden 1999, og nærværende fase III er den sidste fase med dansk deltagelse. Tilsagnet til programmets fase II blev tiltrådt af Finansudvalget Akt 108 d. 13/4/2005.

Projekt beskrivelse

Det overordnede formål med det regionale landbrugsprogram i Mellemøsten er at styrke mellemfolkelig forståelse og dialog - som en væsentlig faktor i en fredsløsning i regionen - på grundlag af landbrugsfagligt samarbejde mellem Egypten, Israel, Jordan og Det Palæstinensiske Selvstyre. Programmets landbrugsfaglige formål er at styrke og forbedre regionalt samarbejde og erfaringsudveksling

på landbrugsområdet mellem de fire regionale partnere og at øge landbrugenes indkomst på en miljø-mæssig bæredygtig måde.

Hensigten med fase III er at fortsætte og videreudvikle landbrugssamarbejdet mellem de regionale deltagere som led i at sikre programmets levedygtighed ud over perioden med dansk deltagelse og medfinansiering. Det danske bidrag under fase III reduceres som led i udfasningen af støtten til 15,0 mio. kr. (5,0 mio. kr. årligt) mod godt 35,0 mio. kr. (7,0 mio. kr. årligt) under fase II. Den årlige reduktion af den danske støtte på 2,0 mio. kr. i forhold til fase II skal ses i lyset af et øget egetbidrag fra de regionale partnere, som bringer det årlige programbudget op på 7,4 mio. kr. og dermed er et håndfast udtryk for de regionale partners ønske om at sikre programmets levedygtighed. Det vurderes, at den danske støtte til nærværende program efter udløbet af fase III har opfyldt sit formål, og at det herefter vil være de regionale partners ansvar at videreføre det.

Aktiviteterne i fase III planlægges at omfatte fire komponenter:

- 1) Støtte til husdyrbrug med Egypten som ansvarlig, hvor formålet vil være at forbedre produktivitet og rentabilitet inden for husdyrbrug omfattende både avl af får og geder samt fodring.
- 2) Støtte til naturressourceforvaltning med Det Palæstinensiske Selvstyre som ansvarlig, hvor formålet vil være udvikling af forbedrede dyrkningsmetoder for landbrugsafgrøder under tørre forhold samt anvendelse af rensset spildevand og brakvand til vanding af landbrugsafgrøder.
- 3) Støtte til frugt- og grøntsagsværdikæder med Jordan som ansvarlig, hvor formålet vil være at forbedre kvalitet, produktivitet og rentabilitet samt adgang til eksportmarkeder for frugt og grøntsager.
- 4) Støtte til landbrugets konsulenttjeneste med Israel som ansvarlig, hvor formålet vil være at styrke kapaciteten og kvaliteten af landbrugets konsulenttjeneste i partnerlandene.

Ved udgangen af fase II ultimo 2010 forventes det, at flere tusinde personer fra de fire partnerlande enten har besøgt hinanden, drøftet fælles landbrugsfaglige problemer eller modtaget træning. Gennemførelsen af sådanne besøgsudvekslinger er et gennembrud for programmets hovedsigte; at bidrage til fredsprocessen til fordel for regionen og dens indbyggere.

I alle komponenter vil hovedvægten være træning af landmænd og teknikere fra landbrugsorganisationer. Det forventes, at omkring 1.500 personer årligt vil gennemgå disse træningsforløb. Hver komponent gennemføres gennem en arbejdsgruppe bestående af to medlemmer fra hver af de fire regionale partnere. Arbejdsgrupperne vil primo 2011 udforme komponenternes prioritetsindsatser, arbejdsplaner og budgetter med støtte fra den eksterne rådgiver. Rådgiverens hovedopgave i fase III vil således være at bistå de fire regionale partnere med at sikre den regionale forankring af landbrugssamarbejdet. Hver arbejdsgruppe rapporterer til den overordnede Styrekomite, hvor Danmark sammen med de fire regionale partnere er repræsenteret.

Budget

Det samlede budget andrager 15,0 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Aktiviteter inden for de fire komponenter	10,8 mio. kr.
Evaluerings-, styrekomitemøder, reserve, revision og drift af kontoret for den eksterne rådgiver	4,2 mio. kr.
I alt	15,0 mio. kr.

Tilsagnet vil blive afholdt med 15,0 mio. kr. under § 06.32.08.70. Demokrati og menneskerettigheder. Tilsagnet forventes udbetalt i årene 2011-2013.

Væsentlige risikoelementer

En negativ politisk og sikkerhedsmæssig udvikling er den væsentligste risiko for programmets planmæssige gennemførelse, idet den vil kunne vanskeliggøre samarbejdet og begrænse parternes mulighed

for og ønske om at deltage i aktiviteter uden for eget område. Konkret udmønter vanskeligheder med gennemførelse af samarbejdet sig som oftest i problemer med at få visa eller rejsetilladelser.

De regionale parter manglende økonomiske muligheder for at leve op til deres økonomiske forpligtelser vil kunne forsinke eller betyde en gennemførelse af projektaktiviteterne på et lavere niveau end planlagt og i sidste ende vanskeliggøre programmets videreførelse ud over fase III.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om fortsættelse af eksisterende initiativer fra programmets fase II, som blev forelagt Finansudvalget i 2005.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2011 afgives tilsagn på 15,0 mio. kr. i støtte til Regionalt landbrugsprogram i Mellemøsten.
Udgiften vil blive afholdt af den på finansloven for 2011 opførte bevilling på 398,0 mio. kr. til § 06.32.08 Øvrige bistand.
- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 18. januar 2011

SØREN PIND

Til Finansudvalget.